

Počet zmínek: 1
Tištěná média: 1 |

TOP zprávy s největším dopadem
1. [Jak se rodila smlouva se SRN](#) | Rudé Právo | (Red.)

Seskupeno dle: Typu média

Seřazeno dle: Datum vydání - od nejnovějších

Tištěná média 1	
Jak se rodila smlouva se SRN (Rudé Právo)	4
05.03.1992 Rudé Právo (Red.)	

Tištěná média 1

Jak se rodila smlouva se SRN

Tištěná média, Datum publikace: 05.03.1992 0:00:00, Datum importu: 05.03.1992 0:00:00, Zdroj: Rudé Právo, Autor: (Red.), Rubrika: Titulní strana, Strana: 1, Země: CZ

Následující přehled je nastíněním událostí, které vedly ke sjednání nové čs.-německé státní smlouvy. Redakce RP se snažila složit co nejvěrnější mozaiku, která by dala celkový obraz o klíčových dějstvích jednání o této smlouvě. Čerpali jsme především ze zdrojů v Německu, kde právo na informace a...

[plné znění](#)

Tištěná média 1

Jak se rodila smlouva se SRN

Tištěná média, Datum publikace: 05.03.1992 0:00:00, Datum importu: 05.03.1992 0:00:00, Zdroj: Rudé Právo, Autor: (Red.), Rubrika: Titulní strana, Strana: 1, Země: CZ

Následující přehled je nastíněním událostí, které vedly ke sjednání nové čs.-německé státní smlouvy. Redakce RP se snažila složit co nejvěrnější mozaiku, která by dala celkový obraz o klíčových dějstvích jednání o této smlouvě. Čerpali jsme především ze zdrojů v Německu, kde právo na informace a nutnost politických představitelů komunikovat se zájmovými organizacemi občanů jsou již považovány za nezbytnou součást demokratického systému. Čerpali jsme též z vlastních archivních materiálů a z rozhovorů s poslanci i bývalými pracovníky FMZV. O pozadí některých rozhodnutí se asi nikdy nedozvíme. Rodily se v soukromých rozhovorech ministrů zahraničních věcí obou zemí, u nichž nebyl žádný svědek. Ministr Dienstbier se o tom zmínil letos 17. ledna v rozhovoru pro Lidové noviny, když řekl, že "někdy si sedneme třeba na půlhodinu sami a vyříkáme si všechno naplno, potom jdeme do jednací místnosti..." Většina oficiálních dokumentů zatím není k dispozici. Uvítali bychom proto v zájmu historické pravdy každé upřesnění a doplnění. Začalo to omluvou V Československu byla po 17. listopadu 1989 smetena vláda komunistické strany. Ministerský předseda Bavorska Max Streibl vydal brzy poté prohlášení o ochotě spolupracovat a pomáhat novému čs. vedení, pokud se distancuje od odsunu a vyjádří nad ním politování. V hektických dnech historických změn se v českém překladu jeho prohlášení objevilo omylem místo "politování" slovo "omluva". Kandidát na úřad prezidenta Václav Havel prohlásil před televizní kamerou ochotu se za odsun omluvit. Údajně tak už učinil už předtím - a to v říjnu téhož roku dopisem, který ještě jako disident zaslal knižnímu veletrhu ve Frankfurtu nad Mohanem, kde mu byla udělena cena v nepřítomnosti. Z tohoto dopisu pak v projevu občanům na sklonku roku 1989 citoval prezident SRN Weizsäcker. Reakce čs. veřejnosti na ochotu omluvit se však nebyla příznivá, spíše naopak. Vzhledem k tomu měla mít slíbená omluva polosoukromý ráz. 15. března 1990 německý a čs. prezident pronesli před nejvyššími představiteli Československa projevy. Texty byly předem konzultovány. Vystoupení čs. prezidenta mělo státnický charakter. Nedal žádný prostor odsunutým Němcům ke vznášení nějakých požadavků. To bylo v souladu s přáním bonnské vlády, která dávala najevo, že nechce tuto problematiku otevírat.

(Pokračování na str. 13)

(Pokračování ze str. 1)

Zkušený šéf německé diplomacie H.-D. Genscher chtěl nechat minulost minulostí a nabádal, aby pozornost byla upřena do budoucnosti. V téže době byla na ministerstvu zahraničí v Praze oficiálně a poprvé v historii přijata delegace vedení Sudetoněmeckého landsmanshaftu (SL). Zatím na nízké pracovní úrovni. Ujistňovala, že nechťejí návrat, nechťejí odškodnění za konfiskovaný majetek, dokonce ani omluvu z čs. strany. Chťejí prý pouze, aby z nich byla odstraněna nálepka revanšistů, kazimírů ve střední Evropě a aby byli přijati jako partneři dialogu. Jejich požadavky byly shledány jako rozumné a umírněné.

Sjednocení

Mezitím SRN rozvinula mohutnou diplomatickou iniciativu za sjednocení Německa. Podmínky k tomu měly být dojednány v rámci jednání mezi čtyřmi vítěznými mocnostmi a představiteli dvou německých států. Jednání bylo označeno 4 + 2. Později německá diplomacie prosadila změnu pořadí na 2 + 4. Tím bylo potvrzeno, že hlavními aktéry jsou Němci. Po určitém váhání Gorbačov za Sovětský svaz se sjednocením souhlasil. SRN obratně využila nastalé situace. V několika týdnech byl připraven k podpisu dokument o "konečném řešení problémů kolem Německa". Podepsán byl v polovině září v Moskvě. Německo se v něm zavazuje, že nebude usilovat o získání zbraní hromadného ničení a že počet jeho vojáků nepřekročí určitou hranici. Obsahuje i ustanovení o hranicích. Vnějšími hranicemi Německa měly být tehdejší hranice SRN a NDR. Měly mít konečný charakter. Ustanovení o hranicích nejsou koncipována jako závazek, ale jako jednostranné prohlášení německé strany, které velmocí vzaly na vědomí. Neobsahuje žádné ustanovení o reparacích ani o jiných otázkách, které obvykle řeší mírové smlouvy. Nejpozoruhodnější na něm je to, že z něho nelze poznat, kdo vyhrál a kdo prohrál válku. Počátkem října 1990 se Německo sjednotilo.

Proč 2+4 bez nás

Ještě před zahájením rozhovorů 2+4 rozvinulo Polsko horečnou aktivitu, aby jeho požadavky nebyly přehlédnuty, a dosáhlo, že bylo na jednání přizváno. Ve zmiňovaném moskevském dokumentu muselo Německo přijmout závazek, že

hranice s Polskem budou mezinárodně právně potvrzeny. Zároveň muselo slíbit odškodnění osobám postiženým za války. Na našem FMZV vznikla tehdy jaksi spontánně skupina odborníků, kteří začali připravovat podklady pro náš vstup do jednání 2+4. Pozornost byla zaměřena na neplatnost mnichovské dohody, řešení otevřených majetkoprávních otázek, zejména odškodnění obětí nacistické perzekuce, a později na obchodně politické problémy, které vznikly v souvislosti se sjednocením Německa. O podklady však nikdo neprojevil zájem. Když byla jednání 2+4 prakticky skončena, byl vypracován alespoň návrh dopisu představitelům jednajících států s připomínkou čs. požadavků a problémů. Nikdy však nebyl odeslán.

Genscher: Dohodneme se v klidu později

Koncem června 1990 bylo SRN diplomatickou nótou navrženo zahájení rozhovorů o řešení otevřených majetkoprávních otázek. Odpověď nikdy nepřišla. Když H.-D. Genscher slyšel poprvé oficiálně, že Československo též něco chce, poukázal na kolosální problémy, které musí v souvislosti se sjednocovacím procesem řešit. Požádal čs. stranu, aby nekomplikovala situaci, a až budou vyřešeny otázky sjednocení Německa, budou věci v klidu vyřešeny dvoustranně.

Varianta 2: Smlouva

Když jsme promeškali možnost přednést své požadavky na jednáních 2+4, vznikla myšlenka řešit je v rámci státní smlouvy, která by nahradila tu z r. 1973. Německá strana přijala myšlenku s nadšením a zřejmě i s úlevou. Měla zajištěno, že bude mít od ČSFR na čas pokoj, a rovněž, že se bude jednat až v době, kdy se ČSFR už nebude moci dovolávat tak účinné podpory vítězných spojenců. Bonn slíbil jednání hned po sjednocení Německa. Po sjednocení poukázal na volby stanovené na začátek prosince. Potom na to, že je nejdříve nutno ustavit vládu. Rozhovory byly zahájeny až v únoru 1991.

Neubauer Havlovi

Začalo se ukazovat, že představitelé landsmanšaftu chtějí víc než odpuštění a usmíření, jak tvrdili. Chtějí majetek. Začátkem podzimu 1990 zaslal jejich mluvčí F. Neubauer dopis V. Havlovi. Byl zveřejněn v německém tisku. Překvapuje familiárním tónem. Oficiální odpověď Neubauer nedostal. FMZV se ostře postavilo proti odpovědi, protože by to vyvolalo konflikt s Polskem, které by to logicky považovalo za ránu do zad. Nicméně bylo naplánováno setkání Čalfa-Neubauer za listopadové návštěvy čs. premiéra v Německu. Čalfa s Neubauerem v Mnichově nic nedojednal

Sprcha

První kolo rozhovorů expertů zapůsobilo na čs. stranu jako ledová sprcha. Vedoucí německé delegace informoval podrobně a bez komentáře o požadavcích odsunutých Němců. Na přímou otázku, jaké je stanovisko vlády k těmto požadavkům, se vyhnul odpovědi. Neplatnost mnichovské dohody prý již byla dostatečně řešena ve smlouvě z r. 1973, proč to znovu otevírat? Nad požadavky o řešení majetkových otázek kroutili členové německé delegace nechápavě hlavou. V otázce neplatnosti Mnichova ustoupila čs. strana na nejzazší rezervní pozici a trvala již alespoň na potvrzení neplatnosti obsažené v dohodě z r. 1973. Německá strana nakonec souhlasila s odvolávkou na tuto dohodu v preambuli. V německém textu však před slovo "neplatnost" dala neurčitý člen (eine Nichtigkeit) - tím bylo samo o sobě velmi problematické prohlášení o neplatnosti Mnichova v dohodě z roku 1973 dále oslabeno. O majetkových otázkách německá strana odmítla jednat a navíc požadovala, aby smlouva obsahovala v příloze výslovné prohlášení, že majetkové problémy neřeší - tak jak to požaduje Sudetoněmecký landsmanšaft. Poslední iluze padly, když byla otevřena otázka salda v obchodu s bývalou NDR. Vzniklo v posledních měsících před sjednocením, kdy podniky ve východním Německu protiprávně rušily kontrakty s čs. firmami. Na naší straně se pevně věřilo, že saldo bude odepsáno. Odpovídalo to slibům činitelů SRN před sjednocením. Po něm však SRN saldo převedla z převoditelných rublů a zapsala jej jako pohledávku vůči ČSFR ve výši 1,6 mld DM. Na mdlé čs. protesty odpovědělo Německo tvrdě. Je ochotno jednat o tom, jak a kdy dluh zaplatíme, ne však o jeho výši a jak vznikl.

Výroky ministra

Ministr zahraničí J. Dienstbier na otázky ohledně smlouvy začal novinářům odpovídat stále podrážděněji a nepochopitelně chybně. V dubnu 1991 v parlamentu řekl, že prý Sude-toněmecký landsmanšaft žádnou náhradu za konfiskovaný majetek nežádá, a trval na tom, i když ho RP na základě lehce dostupných dokumentů upozornilo, že je tomu naopak. Ministr rovněž tvrdil, že neplatnost mnichovské dohody od samého počátku by pro nás byla nevýhodná (týž rok ale ČSFR podepsala smlouvy s Itálií a Francií, v nichž se neplatnost Mnichova od samého počátku proklamuje). Mezi novináři si ministr Dienstbier získal přízeň svou vstřícností a otevřeností. Vysvětlení tedy hledali v tom, že má buď špatné rádce, nebo že dělá politiku někoho jiného, o níž není vnitřně přesvědčen.

8. května 1991 čs. prezident při návštěvě SRN nabídl kancléři Kohlovi v Cáchách kompromisní řešení, jehož obsah zůstal dlouho zahalen tajemstvím. Něco však proniklo do německého tisku. Vedoucí tiskového oddělení kanceláře prezidenta na otázku RP v září 1991 řekl, že V. Havel a Kohl se dohodli, že nic zveřejňovat nebudou. Z útržků měla být podstata prezidentových návrhů následující: Německo poskytne ČSFR pomoc ve výši 2 mld. DM, odškodní nějak oběti perzekucí, vyřeší se drobnější záležitosti a ČSFR za to umožní návrat sudetských Němců. Až po devíti měsících, pár dní před podpisem smlouvy v Praze, kancléř prezidenta v reakci na kontroverzní rozhovor českého premiéra Pitharta pro list Die Welt oficiálně prozradila více. Když německá strana uzná neplatnost Mnichova od samého počátku, bude sudetským Němcům individuálně umožněno obnovit čs. občanství s právem účasti na privatizaci a restitucích v rozsahu vymezeném čs. zákony. Ty zatím stanoví restituční hranici 25. únorem 1948. Kohl v Cáchách slíbil odpověď, ale ta nepřišla ani za tři měsíce. Čs. velvyslanec v Bonnu Jiří Gruša v prohlášení pro tisk neadresně kritizoval vládu SRN za nedostatek ochoty ke kompromisu. Souvislost tohoto prohlášení byla zřejmá, protože velmi dlouho nedošlo k závažnějšímu pohybu v přípravě smlouvy. Pak se strhla menší diplomatická bouřka. Kancléř Schwarzenberg měl telefonicky Kohlovi sdělit, že pokud do dvou dnů neodpoví na návrhy prezidenta, věc bude zveřejněna a jednání přerušeno. Kohl za pár hodin volal do Prahy. Navrhl setkání Genschera a Dienstbiera. Uskutečnilo se počátkem září v Bavorsku. Opět bez konkrétních informací pro čs. veřejnost. Kromě obou ministrů se ho za německou stranu účastnil též bavorský premiér Streibl a za ČSFR kancléř Schwarzenberg.

Německý ústupek?

Nepřivezli očekávané odpovědi, ale místo nich "ústupek" německé strany v podobě ochoty uznat v preambuli ke smlouvě kontinuitu Československa od r. 1918. Formulace je vydávána za úspěch čs. zahraniční politiky. V rozpacích však zůstali i mnozí odborníci. Mluvčí FMZV E. Lánský v říjnu 1991 v Praze novinářům mj. vysvětloval, že ustanovení o uznání kontinuity čs. státu v preambuli je proto, že čs. strana vyjádřila německé straně očekávání, že nám nabídne ve věci neplatnosti Mnichova něco víc než komunistické vládě ve smlouvě z prosince 1973. Ustanovení o kontinuitě označil za "celkem značný ústupek" z německé strany. Vzápětí nechal novinářům rozdat analýzu mezinárodně právního odboru FMZV, v níž se však uvádí, že "kontinuitu československého státu od roku 1918 žádný stát v Evropě ani jinde ve světě nezpochybuje". Ustanovení naopak vyvolává další problematickou otázku: patří do zmíněné kontinuity i sudetští Němci? Nicméně federální vládě byl předložen ke schválení návrh na podpis smlouvy. Vláda se nepozastavila nad tím, co se stalo se slibovanou tlustou čarou za minulostí. V české vládě měl největší pochybnosti ministr spravedlnosti dr. Leon Richter, jehož připomínky vycházely z odborných právních analýz. Smlouva však byla nakonec schválena.

Nespokojenost ve FS

Několik dní před parafováním smlouvy stanoveným na 7. října se vzbouřila skupina poslanců FS. V naléhavé interpelaci označila za neslýchané, že tak důležitý dokument nebyl poslancům před parafováním dán k dispozici. O jednáních se dosud dozvídali převážně z německých zdrojů. E. Lánský naší redakci již v dubnu 1991 řekl, že "momentálně je smlouva ve velmi choulostivém postavení" a že si "především německá strana nepřeje, aby se to veřejně diskutovalo". Poslance zřejmě rovněž dráždila i skutečnost, že sami Němci tento požadavek nedodržovali. Ministerstvu zahraničí nezbylo, než ve FS text rozdat. První logická otázka po seznámení s textem byla: Jsou Československo a Německo rovnoprávné státy? Pokud ano, proč je ve smlouvě zakotvena pouze ochrana německé menšiny u nás a ne též české a slovenské v Německu? Proč je jen zvláštní ustanovení o hrobech německých vojáků na území Československa a nikoliv též o hrobech a památnících na místech na území Německa, kde byli umučeni ze války čs. občané? Rada poslanců zjistila, že smlouva nejen neuzavírá minulost, ale některé problémy, které byly ve smlouvě z r. 1973 prohlášeny za definitivně vyřešené, znovu otevírá. Patří k nim především odsun a požadavek náhrady za konfiskovaný německý majetek. Výhrady také vyvolalo, že čs.-německé hranice nejsou ve smlouvě (tehdy dokonce ani v českém textu) označeny za státní.

Incident

Před vlastním parafováním smlouvy v říjnu 1991 došlo k incidentu. E. Lánský měl podle Občanského deníku říci, že německá vláda během jednání o smlouvě dospěla k názoru, že k odsunu Němců z ČSR v roce 1945 došlo právem. V Bonnu se strhl křik až na nejvyšší úrovni. Lánský dementoval, noviny trvaly na svém. Mluvčí bonnské vlády Vogel tlumočil požadavek SRN na jasné vyjádření ministra Dienstbiera k věci, kterou současně označil za předpoklad k pokroku na cestě k uzavření smlouvy. Ministr Dienstbier reagoval okamžitě: poukázal na to, že slovem "vyhnání" v preambuli nové smlouvy se rozumí odsun sudetských Němců a vyhnání se "výslovně uvádí mezi akty násilí". Nedlouho potom prezident SRN novinářům řekl, že Německo má k Československu zvláštní vztah. Obdobný jako Francie k

Alžírsku nebo Portugalsko k Brazílii. (Tedy bývalých koloniálních mocností ke svým koloniím.) V Praze zavládlo trapné ticho. Nikdo z čs. představitelů neprotestoval. Nikdo se neozval, že Československo nikdy nebylo kolonií Německa. Nikdo nežádal odvolání tohoto prohlášení nebo omluvu.

Odlišné texty

Po parafování smlouvy zjistili poslanci, že text zveřejněný v našem tisku se liší od toho, který dostali od FMZV a který byl schválen vládou. A to v klíčové otázce. V českém textu parafované smlouvy byl použit termín "existující státní hranice". Pocit zadostiučinění však vystřídal zklamání a rozhořčení. V německém textu, jak byl zveřejněn v tisku v SRN, je totiž výraz "bestehende Grenze", tedy "stávající hranice" - stejné označení, které bylo používáno pro hranice mezi NDR a SRN a pro západní hranici Polska. Vyšlo najevo, že opravu v českém textu provedl o své vůli pracovník FMZV po dohodě s německou stranou těsně před parafováním. Za normální situace by to bylo považováno za překročení pravomoci ve prospěch dobré věci. Tím, že však v německém textu byl ponechán původní výraz, věc dostala jiný ráz. Někteří poslanci to považovali za pokus oklamat FS a veřejnost. Žádali vyšetření a vyvození důsledků. Odpověď nedostali. Odsun a hranice Pozornost odborné veřejnosti i poslanců se pak soustředila na použití slova vyhnání a s tím souvisejícími nároky odsunutých Němců a na otázku hranic. Byly vznášeny dotazy, proč termín "vyhnání", když v Postupimské dohodě se mluví o přesídlení a vysídlení. Podle odborníků totiž vyhnání jako protiprávní čin zakládá nárok na odškodnění. Bylo také namítáno, že se všemi sousedy máme státní hranice, jen s Německem budeme mít "stávající hranice" stejně jako Poláci. (Ti však odmítli vůbec uvažovat o označení odsunu za "vyhnání".) Poukazovalo se na osud hranice mezi SRN a NDR, která byla svého času smluvně uznána za nedotknutelnou "stávající hranici" a nyní je už jen zemskou hranicí. Pracovníci FMZV vysvětlovali, že slovo vyhnání je obsaženo v Postupimské dohodě. Když byli usvědčeni z účelového výkladu, tvrdili, že jde o vyhnání Čechů z pohraničí po Mnichově a divokou fázi odsunu, tedy od května do 2. srpna 1945, kdy byla podepsána Postupimská dohoda. Později se shodli na tvrzení, že vyhnáním se mají rozumět excesy, ke kterým došlo za celého odsunu. Ale i tato stanoviska smetl později výklad prezidenta Havla. Experti FMZV dále tvrdili, že termín "stávající hranice" se používá i v ostatních hraničních smlouvách, které Německo sjednalo, a že německá smluvní praxe pojem státní hranice nezná. Ve smluvních dokumentech mezi Československem a Německem před válkou se však běžně termín "státní hranice" užívá. Za státní hranici je označena hranice mezi Rakouskem a Německem ve smlouvách, které tyto státy uzavřely v letech 1972 a 1978. Pátrání v archívech u nás i v Německu objevilo i další skutečnost: Posledním smluvním dokumentem, ve kterém jsou čs.-německé hranice označeny za státní, je Protokol o stanovení státních hranic mezi Česko-Slovenskem a Německou říší z 20. listopadu 1938. To byly ale hranice pomnichovské, bez pohraničí. Když vezmeme v úvahu, že německá strana vychází z toho, že mnichovská dohoda právoplatně vznikla a platila nejméně až do 15. března 1939, jsou potenciální důsledky této skutečnosti víc než nasnadě.

Náš výklad?

Ptejte se v Praze proč SRN tak úporně odmítá uzнат čs. hranice jako "státní"? Největší problém na čs. straně se smlouvou je to, že nikdo neví, co jednotlivé formulace znamenají. Především, jaký výklad jim dává německá strana. Loni v listopadu náš list požádal bonnské ministerstvo zahraničí o vysvětlení, jak německá strana vykládá termín "vyhnání" ve smlouvě a proč není v textu použit termín "Staatsgrenze" (státní hranice). Bylo nám doporučeno obrátit se s žádostí o objasnění německého stanoviska na ředitele 2. teritoriálního odboru FMZV v Praze pana Kopeckého. FMZV tehdy zorganizovalo setkání s poslanci. Nedopadlo příliš přesvědčivě. Další setkání měl ministerský tým s členy zahraničního výboru. Žádná další "osvěta", jak podobné schůzky nazval E. Lánský, se s poslanci od té doby nekonala. Navíc se do vědomí řady poslanců vkradlo přesvědčení - úředníci ministerstva jim neříkají celou pravdu.

Dopis poslanců

Koncem listopadu podepsalo 30 poslanců FS dopis nejvyšším představitelům čtyř vítězných mocností: USA, Velké Británie, Francie a tehdejšího SSSR. Žádali, aby tylo mocnosti zaujaly stanovisko k otázce legálnosti poválečného odsunu Němců, který byl proveden na základě rozhodnutí Postupimské dohody. Vlivný německý deník Frankfurter Allgemeine Zeitung se na signatáře dopisu osopil, že nechťejí uzнат to, co prý už uznávají všichni, že totiž odsun byl státní zločin, který spáchali buržoazní nacionalista Beneš a komunista Gottwald. Odpověď USA a Velké Británie přišla ve dnech, kdy prezident Havel podepisoval s kancléřem Kohlem v Praze smlouvu. A byla pádná. Ani slovo o vyhnání, naopak odkaz na text Postupimské dohody, kde se mluví o odsunu (transfer) Němců jako o skutku, který je nutno provést

Odkládaný podpis

Při parafování smlouvy bylo předběžně dohodnuto, že k podpisu dojde před koncem listopadu. Bonnská vláda ale nemohla nějak nalézt vhodný termín. Podstatnou roli přitom sehrály vnitropolitické kalkulace vládní koalice a kancléře

Kohla, ovšem i to, že v ČSFR jsou ke smlouvě výhrady. Ani letošní setkání Dienslbiera s Genscherem nepřineslo výsledek. Genscher si před setkáním "zapomněl" zjistit program kancléře Kohla. Podrážděnost na čs. straně vyústila v něco jako "ultimatum" Německu: smlouva musí být podepsána do poloviny února, jinak je její ratifikace ohrožena kvůli volbám. Zatím v Německu začaly nejextremističtější síly vznášet požadavky na zrušení Benešových dekretů, zastavení aukcí majetku sudetských Němců, uznání práva na vlast, změnu smlouvy apod. Zvolna byl vytvářen dojem, že nesouhlas se smlouvou v Československu má stejný charakter jako výkřiky z Bavorska. Čeští představitelé začali smlouvu obhajovat proti útokům německých extremistů a vznikl pocit, že smlouva představuje pokrok proti tomu, co v Bavorsku chtějí. Tak se postupně připravovala atmosféra pro podpis. V této situaci se Kohl setkal poprvé mezi čtyřma očima s mluvčím Sudetoněmeckého krajanského sdružení (SL) Neubauerem. Ten později uvedl, že Kohl se v Praze zasadí za zastavení aukcí bývalého majetku sudetských Němců. E. Lánský prohlásil, že pod termínem vyhnání rozumíme jak vyhánění českého obyvatelstva po Mnichovu, tak tzv. divoký odsun Němců po válce do té doby, než začal odsun podle Postupimských dohod. Jeho bonnský protějšek na otázku RP však o několik dní později uvedl, že německá strana chápe tento pojem bez časového vymezení. V předvečer příjezdu Kohla do Prahy řekl podle agentury DPA čs. prezident německým novinářům: "Odsuzuji celé vyhnání jako takové, bez časového vymezení." Tím rozbil celou dřívější pozici FMZV. Rudé právo položilo něco přes týden před Kohlovým příjezdem ministerstvu zahraničí a spolkové vládě v Bonnu dotaz týkající se klíčových otázek zatěžujících vzájemné vztahy z druhé světové války. Dostalo odkaz na návštěvu Kohla v Praze. Po podpisu smlouvy Kohl na tiskové konferenci v Praze řekl, že uznání neplatnosti Mnichova od samého počátku by znamenalo pro sudetské Němce složitou soukromoprávní situaci. Termín "hranice" označil za součást německé smluvní praxe a neznamena podle něho nic jiného než "státní". Kohl odcestoval, řada klíčových otázek týkajících se smlouvy však zůstala otevřena...

[zpět](#)